

Energiavirasto
kirjaamo@energiavirasto.fi
ville.vare@energiavirasto.fi

12.10.2018

Lausunnon antaja: Suomen Tuulivoimayhdistys ry
Aihe: 15 minuutin taseselvitysjaksoon siirtyminen
Viitteenne: 1841/402/2018

Suomen Tuulivoimayhdistys (STY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto 15 minuutin tasejaksoon siirtymistä käsittelevästä raportista sekä yleisesti 15 minuutin tasejaksosta. STY myös kiittää lausunnon antamiselle saamastaan lisäajasta (sovittu Ville Väreeseen kanssa puhelimitse 10.10.2018).

Yleisesti 15 minuutin tasejakso on hyvä asia. Lyhyempi tasejakso helpottaa sähköjärjestelmän tasapainottamista silloin, kun järjestelmässä on mukana vaihtelevan kulutuksen lisäksi myös vaihtelevaa tuotantoa. Siirtymässä tulee kuitenkin huomioida mm. seuraavat asiat:

1. Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden toimivuus

Pohjoismaisen sähkömarkkinan toimimiseksi parhaalla mahdollisessa tavalla Suomen tulisi siirtyä 15 minuutin taseselvitysjaksoon samaan aikaan muiden Pohjoismaiden kanssa. Mikäli taseselvitysjaksot Nord Pool -alueen sisällä eivät ole yhtä pitkät, vähenee rajan yli käytävä kauppa ja järjestelmän tasapainottaminen vaikeutuu tai tulee nykyistä kalliimmaksi.

2. Tasekustannusten jakautuminen

Raportissa korostetaan tasekustannusten kohdistumista oikeudenmukaisesti tasetarpeen aiheuttajille. Eri tuotantomuodot eivät kuitenkaan ole samassa asemassa esim. tuotannon ennustettavuuden kannalta ja tämän vuoksi 15 min tasejakso on tuulivoimatuottajille huomattavasti kalliimpi kuin muille tuottajille. 15 minuutin tasejaksoon siirtymisen yhteydessä tulisi siirtää osa tasesähkökustannuksista TSO:n kannettavaksi, ja jakaa ne kaikille sähkön käyttäjille ja tuottajille jyvittämällä ne TSO:n kulutus- ja tuotantomaksuun (nyk. 0,14 €/MWh kulutukselle ja 0,22 €/MWh tuotannolle). Tämä parantaisi tuulivoiman kilpailukykyä selvästi. (kohta 3.2.2)

Samassa yhteydessä, kun tuotanto siirtyy vartin taseselvitykseen, tuotannon osalta tulee siirtyä yhden hinnan tasemalliin. Nykyisessä mallissa tuottaja ei hyödy, vaikka tuotannon ennustevirheen suunta on vastakkainen järjestelmän tasevirheelle (vrt. kulutuksen käsittely yksihintamallilla).

3. **Spot-järjestelmän siirtyminen 15 minuutin jaksoihin**

Suomessa kaikki sähkömarkkinaan liittyvät järjestelmät ovat olleet 60 minuutin jaksoissa. Koko arvoketjun kannalta olisi selvintä, että kaikessa raportoinnissa, taseselvityksessä ja kaupankäynnissä siirryttäisiin 15 min jaksoon saman aikaisesti; jos day ahead -kauppa käydään tuntitasolla ja tasesähkökauppa 15 min tasolla, syntyy automaattisesti epätasapainoa, joka pitää tasapainottaa intra day -kaupalla.

Lisäksi järjestelmän tasapainottamista helpottaisi edelleen, mikäli tuotantoennustetta saisi päivittää nykyistä lähempänä käyttötuntia (tai jatkossa ”käyttövarttia”). Kaiken kaikkiaan Gate closure -ajat tulee saada lyhyemmiksi sekä kaupankäynnille että tuotantosuunnitelmien lähettämiseksi (kohta 3.3.3)

4. **Myös sähkön käyttäjien ja pienempien tuottajien osallistuminen sähkömarkkinalle turvattava**

Kilpailun ja markkinan toimivuuden kannalta on tärkeää, että varttitaseeseen siirtyminen ei heikennä sähkökäyttäjien mahdollisuutta osallistua päivän sisäisille sähkömarkkinoille siirtymäaikana, jolloin kaikkia mittareita ei ole vielä vaihdettu. Sama koskee myös yksittäisiä, melko pieniä sähkömarkkinoille osallistuvia tuulivoimaloita, joille koituvat mittareiden muutoksesta aiheutuvat kustannukset voivat olla kohtuuttoman suuret.

5. **Markkinaosapuolten tasainen kohtelu**

Reaaliaikainen markkinadata (säätosähkökaupat ja -tarjoukset, kulutus, tuotanto) on saatava kaikkien markkinaosapuolten (tasevastaavien) käyttöön, jotta saadaan oikeat signaalit intra day -kaupankäyntiin ja tasehallintaan. Tiedonsiirtojärjestelmien on oltava luotettavia, jotta kaikki tarvittava tieto on jatkuvasti osapuolten/tasevastaavien käytössä.

6. **Lopuksi**

Raportin painopiste on DSO:n roolissa ja kustannusvaikutukset perustuvat mittausten muutoksiin. STY:ssä olisimme toivoneet syvempää analyysiä 15 minuutin tasevälin vaikutuksesta tasesähkökustannuksiin. Tuulivoiman ennustettavuus on vähintään yhtä

hankalaa kuin (raskaan) prosessiteollisuuden, joten 15 min taseikkuna nostaa myös tuulivoiman kustannuksia (kohta 5.2).

Kunnioittaen,

Marja Kaitaniemi
Puheenjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys

Anni Mikkonen
Toiminnanjohtaja
Suomen Tuulivoimayhdistys